

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 438/08-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. novembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť L. V., S., zastúpenej advokátkou Mgr. V. D., K., vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, porušenia základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práv zaručených v čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 v spojitosti s čl. 6 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a porušenia čl. 5 písm. e) bodu i) a čl. 6 Medzinárodného dohovoru o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Co 7/2008 a jeho rozsudkom z 8. apríla 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť L. V. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. júla 2008 doručená sťažnosť L. V., S. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), porušenie základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, práv zaručených v čl. 6 ods. 1, čl. 13

a čl. 14 v spojitosti s čl. 6 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a porušenie čl. 5 písm. e) bodu i) a čl. 6 Medzinárodného dohovoru o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie (ďalej len „dohovor o odstránení rasovej diskriminácie“) postupom Krajského súdu v Trnave v konaní (ďalej len „krajský súd“) vedenom pod sp. zn. 10 Co 7/2008 a jeho rozsudkom z 8. apríla 2008.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala 28. októbra 2005 Okresnému súdu Senica (ďalej len „okresný súd“) žalobu proti spoločnosti I., spol. s r. o., S. (ďalej len „odporkyňa“), ktorou sa domáhala zaplataenia nemajetkovej ujmy v sume 600 000 Sk „z titulu porušenia zásady rovnakého zaobchádzania pri výkone zamestnania“. Žalobu odôvodnila tým, že odporkyňa, ako jej zamestnávateľka, sa proti jej osobe dopustila diskriminácie na základe etnického pôvodu.

Okresný súd rozsudkom č. k. 7 C 131/2005-132 z 12. septembra 2007 žalobu sťažovateľky zamietol. Proti predmetnému rozsudku podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 10 Co 7/208-167 z 8. apríla 2008 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil (rozsudok bol sťažovateľke doručený 19. mája 2008).

Podľa sťažovateľky napadnutým rozsudkom krajského súdu bol porušený čl. 12 ods. 2 ústavy, ďalej boli porušené jej základné práva zaručené v čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, práva zaručené v čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 v spojení s čl. 6 a čl. 13 dohovoru a napokon aj práva zaručené v čl. 5 písm. e) bode i) a čl. 6 dohovoru o odstránení rasovej diskriminácie.

Tieto tvrdenia sťažovateľka odôvodnila takto:

«Sťažovateľka má za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je z hľadiska preskúmateľnosti presvedčivé a je ústavne nekonformné. Všeobecný súd sa v odôvodnení rozhodnutia nedostatočným spôsobom vysporiadal so skutočnosťami, ktoré vyplynuli z dokazovania a ktoré mali vplyv na rozhodnutie vo veci, pričom nesprávne - ústavne nekonformným spôsobom, interpretovali vnútroštátne právne normy, účinné v čase kedy došlo k protiprávnemu konaniu, t. j. ust. § 11 ods. 2 antidiskriminačného zákona týkajúce sa

presunu dôkazného bremena. V rámci vykonaného dokazovania súd neprihliadol na skutočnosti a dôkazy, ktoré predložila sťažovateľka v rámci konania a ktoré mali význam pre rozhodnutie vo veci (napr. na okolnosti pracovného úrazu a ďalšie skutočnosti ohľadne pracovného miesta sťažovateľky, ktoré vyplynuli zo svedeckej výpovede svedka J. K. na pojednávaní pred súdom prvého stupňa dňa 19. 9. 2006, lekárske správy preukazujúce zhoršenie jej psychického stavu, výpovede svedka M. na pojednávaní dňa 12. 12. 2006).

Podľa názoru sťažovateľky došlo v konaní pred Okresným súdom v Senici aj Krajským súdom v Trnave taktiež v rámci práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, k porušeniu aj konkrétne princípu rovnosti zbrani...

V namietanom prípade došlo postupom súdu k porušeniu princípu rovnosti zbrani vo vzťahu k sťažovateľke. Sťažovateľka považuje rozhodnutia všeobecných súdov za arbitrárne, nakoľko sa jej argumentáciou zaoberajú len v obmedzenom rozsahu, v nich obsiahnuté odôvodnenia nie sú presvedčivé, v určitých smeroch postrádajúce aj akékoľvek zásady logiky. Vydaním arbitrárneho rozhodnutia všeobecným súdom tak došlo k porušeniu princípu rovnosti zbrani ako jedného zo základných prvkov práva na spravodlivý proces a k znevýhodneniu sťažovateľky v porovnaní s protistranou. Vyvedené závery všeobecných súdov sú podľa sťažovateľky z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a účinky týchto záverov mali za následok porušenie práv sťažovateľky podľa medzinárodných dohovorov a ústavy.

K porušeniu práva na spravodlivý proces vo vzťahu k sťažovateľke došlo aj tým, že všeobecné súdy sa nedostatočne vysporiadali okrem iného aj s jej námietkami týkajúcimi sa spôsobu vedenia pojednávania pred súdom prvého stupňa, ktoré boli obsahom sťažnosti zo dňa 3. 1. 2007 adresovanej predsedovi Okresného súdu v Senici, ktorá bola vyhodnotená ako neopodstatnená a následne Krajským súdom v Trnave v rámci preskúmania spôsobu vyhodnotenia sťažnosti potvrdená. ...

Právo na „účinný prostriedok nápravy“ bolo porušené, tým, že štát nezabezpečil efektívne zjednanie nápravy v občiansko - právnom konaní, ktoré sťažovateľka za týmto účelom iniciovala a v rámci konania porušil jej práva na spravodlivé súdne konanie, spôsobom ako to je uvedené vyššie. ...

Sťažovateľka je ženou rómskeho etnického pôvodu. V zamestnaní bola vystavená diskriminácii na základe jej etnického pôvodu. Ostatní zamestnanci a zamestnankyne zamestnávateľa voči sťažovateľke vytvárali nepriateľské a zastráňujúce prostredie na

pracovisku. Nadávali jej do „Cigánov“, zosmiešňovali ju a v rámci pracovného kolektívu ignorovali jej osobu. Mala pridelené najhoršie pracovné miesto v rámci výroby a zamestnávateľ s ňou nepredĺžil pracovný pomer, a to aj napriek tomu, že u ostatných zamestnankýň, ktoré pracovali v tej istej pozícii ako sťažovateľka, tak urobil.

Slovenská republika jej v rámci súdneho konania, ktoré iniciovala na ochranu pred takýmto diskriminačným konaním, neposkytla prostredníctvom všeobecných súdov náležitú právnu ochranu. Sťažovateľka má taktiež za to, že jej etnický pôvod mal vplyv aj na rozhodovanie všeobecných súdov vo veci. Uvedené skutočnosti vyplývajú aj zo sťažnosti právnej zástupkyne navrhovateľky na spôsob vedenia pojednávania zo dňa 3. 1. 2007.»

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví, že krajský súd svojím postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Co 7/2008 a rozsudkom z 8. apríla 2008 porušil čl. 12 ods. 2 ústavy, porušil základné práva sťažovateľky zaručené v čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, práva zaručené v čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 v spojení s čl. 6 a čl. 13 dohovoru, ako aj čl. 5 písm. e) bode i) a čl. 6 dohovoru o odstránení rasovej diskriminácie. Sťažovateľka ďalej žiadala predmetný rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Napokon sťažovateľka požadovala priznať jej primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 000 000 Sk, náhradu trov konania a trovy právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní. Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných týmto dohovorom sa musí zabezpečiť bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

Podľa čl. 5 písm. e) bodu i) dohovoru o odstránení rasovej diskriminácie v súlade so základnými povinnosťami vyhlásenými v článku 2 tohto dohovoru sa zmluvné štáty zaväzujú, že zakážu a odstránia rasovú diskrimináciu vo všetkých jej formách a že zaručia právo každého na rovnosť pred zákonom bez rozlišovania podľa rasy, farby pleti, národnostného alebo etnického pôvodu, najmä potom pri používaní týchto práv:

e) hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv, najmä:

i) práva na prácu, na slobodnú voľbu zamestnania, na spravodlivé a uspokojivé pracovné podmienky, na ochranu proti nezamestnanosti, na rovnaký plat za rovnakú prácu a na spravodlivú a uspokojivú odmenu za prácu.

Podľa čl. 6 dohovoru o odstránení rasovej diskriminácie zmluvné štáty zabezpečia prostredníctvom príslušných vnútroštátnych súdov a iných štátnych orgánov všetkým osobám podliehajúcim ich jurisdikcii účinnú ochranu pred všetkými činmi rasovej diskriminácie, ktoré v rozpore s týmto dohovorom porušujú ich ľudské práva a základné slobody, ako aj právo žiadať na týchto súdoch spravodlivú a primeranú náhradu za akúkoľvek škodu, ktorú v dôsledku takej diskriminácie utrpeli.

V prvom rade treba poznamenať, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom sťažovateľky, ktorá je v tomto prípade zastúpená kvalifikovanou právnou zástupkyňou. Preto v danej veci ústavný súd rozhodoval o porušení tých práv a v súvislosti s tým konaním (postup krajského súdu a jeho rozsudok), ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľka domáha v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite sťažnosti. Tvrdenia o porušení práv v iných konaniach (o sťažnostiach podaných predsedom okresného súdu a krajského súdu), ktoré sťažovateľka uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, je podľa názoru ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť argumentácie sťažovateľky (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

1. Sťažovateľka vo vzťahu k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru namieta, že rozhodnutie krajského súdu nie je z hľadiska preskúmateľnosti presvedčivé a ústavne konformné, že krajský súd sa nedostatočne vysporiadal so skutočnosťami, ktoré vyplynuli z dokazovania a ktoré mali vplyv na rozhodnutie vo veci samej, pritom nesprávne interpretoval vnútroštátne právne normy (nevysporiadal sa s presunom dôkazného bremena). Sťažovateľka taktiež tvrdí, že krajský súd neprihliadol na skutočnosti a dôkazy, ktoré predložila v rámci konania, v čom vidí porušenie princípu rovnosti zbraní (zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru a v čl. 47 ods. 3 ústavy). Podľa jej názoru sú rozhodnutia všeobecných súdov arbitrárne, pretože sa argumentáciou sťažovateľky zaoberajú len v obmedzenom rozsahu, ich odôvodnenia sú nepresvedčivé a v „určitých smeroch“ im chýbajú akékoľvek zásady logiky.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku sp. zn. 10 Co 7/2008 z 8. apríla 2008 uviedol:

„... Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozhodnutia, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil.

Z obsahu spisového materiálu vyplynulo, že navrhovateľka bola u odporcu zamestnaná na základe pracovnej zmluvy zo dňa 1. 8. 2004, pričom pracovný pomer bol dohodnutý na dobu určitú do 31. 1. 2005. Pracovný pomer navrhovateľky sa skončil uplynutím dojedanej doby, pričom týmto dňom bol ukončený pracovný pomer i s ďalšou pracovníčkou J. M. Za navrhovateľku nebola prijatá nová pracovníčka, ale na uvoľnené miesto bola preradená zamestnankyňa A. J. Zo strany nadriadených bola navrhovateľka hodnotená ako zamestnankyňa, ktorá vyžadovala individuálny prístup, pričom sa jej snažili pomáhať tak spolupracovníčky, ako aj nadriadení zamestnanci. Počas trvania pracovného pomeru navrhovateľka, absolvovala odborné školenie, pričom pri testoch vyhovela a len jeden bod ju delil od hodnotenia nevyhovela. Práve z dôvodu nutnosti zaškolenia navrhovateľky jej nebolo umožnené vypisovať uvoľňovacie listy. Dňa 22. 12. 2004 o 5.50 hod. kontroloval J. P. predávanie pracoviska medzi nočnou a rannou smenou, pričom

bol zo strany pracovníka kvality M. V. upozornený, že diely, ktoré mala kontrolovať navrhovateľka, neboli premerané podľa technologického postupu. Na základe toho bolo navrhovateľke uložené diely prekontrolovať.

Z ustanovení zákona č. 365/2004 Z. z. (antidiskriminačný zákon), ako aj z ustanovení Zákonníka práce vyplýva zásada, podľa ktorej výkon práv a povinností v pracovnoprávných vzťahoch musí byť v súlade s dobrými mravmi a nikto nemôže svoje práva a povinnosti zneužívať sledujúc úmysel poškodiť druhého účastníka vzťahu. Diskriminácia pritom môže spočívať v zámernom znevýhodňovaní a vytváraní nerovných podmienok, pričom pod pojmom diskriminácia možno vo všeobecnosti rozumieť zaujaté neuznávanie rovnosti rozlišovania osôb pri priznávaní práv, výhod a podobne. O diskrimináciu ide vtedy, ak dochádza k rozdielnemu zaobchádzaniu s jednotlivcami, ktorí sa nachádzajú v obdobných situáciách bez objektívneho a rozumného zdôvodnenia. Za objektívne a rozumné zdôvodnenie sa považuje zdôvodnenie, ktoré sleduje legálny cieľ a rešpektuje rozumový rámec primeranosti medzi, použitými prostriedkami a zamýšľaným cieľom. V prípade, že zo strany zamestnanca sú preukázané skutočnosti, z ktorých možno dôvodne vyvodiť, že došlo k priamej alebo nepriamej diskriminácii, je povinnosťou zamestnávateľa preukázať, že nedošlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania.

Odvolaací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami a závermi súdu prvého stupňa o nedôvodnosti nároku navrhovateľky z dôvodu nepredloženia takých dôkazov, z ktorých by bolo možné dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo, pričom v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku s tým, že záverom v ňom obsiahnutým nemožno nič vytknúť.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania, pritom je potrebné uviesť, že k namietanému správaniu sa došlo v rámci vzťahu nadriadených - zamestnancov odporcu a navrhovateľky, pričom išlo o plnenie si povinností vedúcich zamestnancov v zmysle ustanovenia § 82 písm. a) Zákonníka práce a povinnosťou navrhovateľky ako zamestnanca bolo podľa § 81 písm. a) Zákonníka práce plniť pokyny nadriadených vydané v súlade s právnymi predpismi. Z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by sa odporca k navrhovateľke správal inak ako k ostatným zamestnancom, zo strany odporcu dochádzalo k vyžadovaniu si riadneho plnenia povinností zo strany navrhovateľky, tak ako tomu bolo aj voči ostatným zamestnancom. Aj podľa názoru odvolacieho súdu je výslovne v kompetencii

odporcu ako zamestnávateľa sa rozhodnúť, či po ukončení pracovného pomeru dojednaného na dobu určitú pracovný pomer predĺži alebo nie. Pokiaľ nedošlo k predĺženiu pracovného pomeru navrhovateľky, stalo sa tak nie v dôsledku jej diskriminácie, ale v dôsledku jej nie celkom uspokojivých pracovných výsledkov, ktoré vyplynuli i z absolvovaného odborného školenia. Rovnako bolo na odporcovi, aby v záujme bezvadnosti výroby individuálne umožnil vypisovanie uvoľňovacích lístkov na základe pracovných výsledkov jednotlivých zamestnancov. Vykonaným dokazovaním nebolo preukázané také správanie sa majstrov a spolupracovníkov navrhovateľky pri udajnom incidente dňa 22. 12. 2004, ktoré malo pôsobiť na navrhovateľku ponižujúco a diskriminujúco, naopak odporca v konaní vykonanými dôkazmi tvrdenia navrhovateľky vyvrátil.“

V citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajský súd zrozumiteľne a jednoznačne odôvodnil, prečo odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil. Vyčerpávajúcim spôsobom sa vysporiadal sa všetkými rozhodujúcimi otázkami, ktoré boli z hľadiska predmetu sporu v konaní pred všeobecnými súdmi (vymedzeného žalobou sťažovateľky) podstatné, a vysporiadal sa aj s presunom dôkazného bremena na odporcu. V každom prípade tento postup krajského súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľky nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, teda krajský súd v danom prípade neporušil označené základné právo sťažovateľky zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy a právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným. V konečnom dôsledku však ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov krajského súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci krajského súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných

ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad krajským súdom takéto nedostatky nevykazuje, a preto bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. Namietané porušenie práva na účinný prostriedok nápravy zaručeného v čl. 13 dohovoru sťažovateľka odôvodnila tak, že *„štát nezabezpečil efektívne zjednanie nápravy v občiansko – právnom konaní, ktoré sťažovateľka za týmto účelom iniciovala a v rámci konania porušil jej práva na spravodlivé súdne konanie...“*. Z dosiaľ uvedeného však možno konštatovať, že právo na účinný právny prostriedok nápravy (opravný prostriedok) sťažovateľke odopreté nebolo. Krajský súd ako odvolacia inšancia sa odvolaním sťažovateľky zaoberal v súlade s ustanoveniami relevantného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov) a napadnuté rozhodnutie, ako aj jemu predchádzajúci postup prvostupňového súdu preskúmal. Obsahom práva na účinný opravný prostriedok nie je automatický nárok na to, aby výsledok konania zodpovedal predstave sťažovateľky.

Z uvedeného pohľadu ústavný súd posúdil aj tú časť sťažnosti, ktorá sa týka námietky porušenia práva zaručeného v čl. 13 dohovoru, ako zjavne neopodstatnenú.

3. Porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy, porušenie zákazu diskriminácie zaručeného v čl. 14 dohovoru, ako aj porušenie čl. 5 písm. e) bodu i) a čl. 6 dohovoru o odstránení rasovej diskriminácie videla sťažovateľka v tom, že *„Slovenská republika jej v rámci súdneho konania, ktoré iniciovala na ochranu pred takýmto diskriminačným konaním, neposkytla prostredníctvom všeobecných súdov náležitú právnu ochranu“*. Z tejto formulácie vyplýva, že porušenie označených práv, príp. článkov dohovoru, ústavy a dohovoru o odstránení rasovej diskriminácie sťažovateľka spája s porušením svojho práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru), ktorého porušenie však ústavný súd v postupe a rozhodnutí krajského súdu nezistil. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd nemohol konštatovať ani porušenie označených práv, príp. článkov ústavy, dohovoru a dohovoru o odstránení rasovej diskriminácie, a to z dôvodu absencie akejkol'vek spojitosti (príčinnej súvislosti) medzi ich namietaným

porušením a postupom, resp. rozsudkom krajského súdu vydaným 8. apríla 2008 v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Co 7/2008.

Preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na to, že sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá, tak ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia, a rozhodnutie o zrušení napadnutého rozsudku krajského súdu a vrátení mu veci na ďalšie konanie, ako aj rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia a o náhrade trov konania je podmienené vyslovením porušenia práv alebo slobôd sťažovateľky (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd sa touto časťou sťažnosti, ktorou sa sťažovateľka domáhala ich priznania, nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. novembra 2008